05+1264

№ 28.

EXTRACT uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

Batavia, *den* 18den Augustus 1913.

Gelet enz.

Gelezen enz.

Overwegende:

dat in het begin van de maand Juli 1913 zich te Bandoeng een comité heeft gevormd onder den naam van "Inlandsch Comité tot Herdenking van Nederlands Honderdjarige Vryheid", welk Comité werd aangekondigd en in de belangstelling ook van het niet-inlandsch publiek werd aanbevolen in het Tweede Blad van het op den achtsten van genoemde maand verschenen nummer van het dagblad "De Expres", waarvan redacteur is Tjipto Mangoenkoesoemo;

dat blykens een door dit Comité verspreide circulaire No.I, gedagteekend Bandoeng 12 Juli 1913, hetzelve zich onder meer ten doel stelt om op den dag van de viering van het eeuwfeest van Nederlands onafhankelykheid tot Hare Majesteit de Koningin een telegram te richten, waarin, nevens gelukwenschen en huldebetuiging, opheffing van artikel 111 van het Regeerings-Reglement en de instelling hier te

Aan

R.M. Soewardi Soerjaningrat.

MUSEUM TAMANSISWA
DEWANTARA KIRTI GRIYA

01.002 3/1

te lande van eene "volksvertegenwoordiging" zouden worden bepleit, en voorts om ter verbreiding van de in dat telegram neer te leggen gedachte vlugschriften uit te geven en te verspreiden;

dat aan laatstbedoeld voornemen een begin van uitvoering is gegeven door de uitgifte en verspreiding door meergenoemd Comité van Vlugschrift No.1, bevattende in de Maleische en Nederlandsche talen een door R.M. Soewardi Soerjaningrat, Secretaris-Penningmeester van het Comité, gesteld artikel met het opschrift: "Als ik eens Nederlander was.....";

dat dit artikel waarvoor, als zynde uitgegeven door het Comité, in het byzonder ook de Voorzitter van dat Comité Tjipto Mangoenkoesoemo voornoemd de verantwoordelykheid draagt-eene medeverantwoordelykheid welke hy trouwens blykens eene aan den Officier van Justitie by den Raad van Justitie te Batavia afgelegde verklaring uitdrukkelyk heeft aanvaard-, wel verre van op gepaste wyze propaganda te maken voor het oogenschynlyk loyale doel van het Comité, gelyk dat werd openbaar gemaakt, integendeel de duidelyke strekking heeft om de Inlandsche bevolking op te ruien tegen het Nederlandsch gezag en verdeeldheid te zaaien tusschen de verschillende klassen van de bevolking van Nederlandsch-Indië;

dat by het aan voornoemde leden van het Comité door gemelden rechterlyken Hoofdambtenaar afgenomen verhoor op ondubbelzinnige wyze is gebleken, dat die Comité-leden zich volkomen rekenschap hadden gegeven van den inhoud en de strekking van het onderwerpelyk vlugschrift en van de

gevolgen